

Staten skal give Borgeren Retshjælp i videste Forstand, ved Retstrætter, Auktioner, Skifter, o.s.v., uden at affordre de Retssøgende noget Beberlag for den ydede Tjeneste; men det er i vor Lovgivning en anerkjendt Grundfætning, at der bør ydes Staten et passende Bidrag til at afholde de Udgifter, som ere forbundne med Lønningen af de Embedsmænd, hvormed disse forskjellige Forretninger ere paalagte, og jeg vil meget bede Thinget om at tage det paa den praktiske Maade at gaa ud fra, at det er det Synspunkt, der skal fastholdes. Der er Spørgsmaal om en hensigtsmæssig, om en rimelig Lettelse, men vi tør ikke ved Indrømmelsen af disse Lettelser gaa ud fra, at der ikke skal ydes passende Beberlag for Gjælpen, eller at det Bidrag skal være saa ringe, som det ærede Medlem, der først havde Ordet, ligesom henfillede som Fordring; thi det er klart, at, gaa vi ud fra det Synspunkt, komme vi ingen Vegne. Jeg tager Sagen saaledes, som jeg tror, at det er naturligt, at Regjeringen maa tage den, idet den forsøger paa at anbefale en Medfættelse af den Gebyrbyrde, som i Almindelighed er erkjendt for at være trykkelige, og den særlige Behandling af denne Del af Sportellovgivningen faar sin naturlige Tilknøytning i det af Justitsministeren forelagte Lovforslag om Skifte af Dødsbo og Fælledsso. Under denne Belysning beber jeg Sagen betragtet. Med Hensyn til Enkeltheder skal jeg være saa imødefommende som muligt, men vil man ikke se Sagen fra dette Synspunkt, tror jeg, man gjør Urret mod Befolkningen, som ved en saadan Medfættelse kunde faae en væsentlig Lettelse. Hvad Maaden angaar, hvorpaa den er gjenneført, er det naturligvis ikke let at finde Noget, der tilfredsstille Alle. Det forekommer mig dog efter de Uttringer, jeg har hørt fra forskjellige Sider, at den egentlige Hovedbestemmelse i § 3 maaske turde fortjene at erkjendes for at have grebet det Rette. Naar man erkjender, at Staten skal have noget Beberlag for den offentlige Virksomhed, der udføres med Hensyn til Boerne, saa følger deraf, at det maa være rigtigt, at der lægges nogen Afgift paa dem uden Hensyn til, om der er beholdne Formue eller ikke; men det er paa den anden Side, naar ikke denne Afgift skal blive for høi, i sin Orden, at der kræves noget Mere af den beholdne Formue i de Boer, hvor der er saadan tilstede. Det er Forfættelsen i Modfætning til den nu gjældende Lovgivnings Princip, som er forsøgt gjenneført i § 3 a. og b. De andre Bestemmelser ere for en stor Del af mindre Betydning, de slutte sig til Gjenneførelsen af Principet. Af den Omstændighed, at man i Overensstemmelse med den nuværende Lovgivning har beholdt Frihed for de laveste Boer, kan man ikke slutte, at der overhovedet ikke skulde være nogen Byrde, og, naar der gjøres en principiel Indvending mod Reglen om Kjendelse af uskiftede Boer, saa maa jeg minde om, at det er et Ord, som allerede er ud-

talt for henved 2000 Mark siden, at man ikke kan angive Grunde for Alt, hvad der bestaar, men vilde man udrydde Alt, hvad man ikke kan give Grunde for, saa fik man nok at bestille, og det kunde dog være, at man, naar man begyndte dette Dyrddelses- og Udryddelsesarbejde, for det Første ikke blev særdig og dernæst maaske kom til den Erkjendelse, at der kunde være Grunde, som man ikke saae, men som man heller ikke behøvede at gjøre sig saa nøie Rede for, naar man ikke filløde den herkulisse Fordring til sig selv at ville omforme Alt efter sit eget Hoved. Det er det almindelige Synspunkt, hvorunder jeg beber dette Lovforslag betragtet; og dermed skal jeg slutte, idet jeg paa det Bedste skal anbefale Lovforslaget til Thingets Velvillie.

Frederiksen: Jeg er ganske enig med den høitærede Minister i, at det, hvorom det først og fremmest gjælder, er at faae denne Reform igjennem, og naar vi staa paa det Standpunkt, at det gjælder om enten at faae Loven eller ikke at faae den, naar vi komme i et Fællesudvalg med Landsthinget eller paa et andet senere Trin, vil jeg ganske vist i ethvert Tilfælde stemme for det, som synes at være Betingelsen for at faae Loven igjennem. Men i Øvrigt kan jeg ganske vist ikke være enig med den høitagtede Minister i den Opfattelse, han har gjort gjældende. Det, om en Afgift er et Gebyr eller en Skat, afgjøres dog i Virkeligheden ikke derved, om den hidtil har haft Navn af Gebyr eller af Skat. Jeg skal ikke døde videre derved, jeg tror ganske vist tillige, at naar man følger Afgiften tilbage til dens Oprindelse, og navnlig naar man ser paa de Forholdelser deraf, der have fundet Sted, saa ville disse Forholdelser, navnlig efter det Tidspunkt, hvor de saald, paa synlig have Karakteren af en Skat til Statskassens Fordel, ikke blot af Gebyr, og det gjælder jo ikke om, hvad en Afgift hedder, men om hvad den virkelig er. Det forekommer mig, at den ærede Minister selv netop i dette Forslag indrømmer, at disse Afgifter tilbels ere en Skat, idet han tilbels er kommen til at lægge denne Afgift paa den beholdne Masse, hvad jeg, ligesom flere Andre, netop er ham taknemlig for. Jeg ser virkelig ingen Grund til at gjøre dette, naar Afgiften ikke er en Skat. Naar den kun er en Betaling for Uleilighed, kan der næppe være Noget imod, tværtimod er det vistnok rigtigere, saaledes som det ærede Medlem for Kjøbenhavn (Kimestad) holdt paa, at lægge Afgiften paa hele Massen. Men netop fordi det ikke er en saadan passende Betaling, men en Byrde, er det, at der har været en saa dybtfølt Trang til at faae Forholdet forandret, og at Ministeren aabenbart ogsaa har foreslaaet at faae denne Afgift lagt paa Boets beholdne Masse. Jeg tror imidlertid ganske vist, at man maa gjøre Skridtet fuldt ud og i det Hele undersøge, om man ikke, forudsat at